

รายงานผลการดำเนินการด้านสิทธิและสถานะบุคคล
และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานผลการดำเนินการด้านสิทธิและสถานะบุคคล และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำนำ

การทบทวนพัฒนาการของงานด้านสถานะบุคคลละสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ย้อนหลังไปถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง และสมัยสงครามเวียดนามเมื่อรัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการสร้างชาติและการดูแลและการดูแลเรื่องความมั่นคงของรัฐเป็นอย่างมากในอดีตรัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายเรื่องการให้ชาติเริ่มตั้งแต่ตรากฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ และมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ พ.ศ. ๒๔๙๙ และ พ.ศ. ๒๕๐๓ จนกระทั่งมีการเริ่มใหม่ในรูปของพระราชบัญญัติสัญชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๘ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๓๕ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายสัญชาติหลายต่อหลายครั้ง แสดงให้เห็นว่าเรื่องสัญชาติเป็นปัญหาสำหรับกลุ่มคนที่อาศัยอยู่บนแผ่นดินไทยเรื่อยมาเมื่อรัฐบาลไทยเข้าเป็นภาคีกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองโดยมีผลบังคับเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๐ และเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติโดยมีผลบังคับในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ จึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิพลเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับกติกาสากลและอนุสัญญาที่ไทยเป็นภาคี

ในนามของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) คณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ ทำหน้าที่ส่งเสริมและให้ความคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ โดยรับเรื่องร้องเรียนและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐตลอดจนผลักดันให้เกิดการปรับแก้กฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมไทยและเมื่อเกิดการปรับแก้กฎหมายการนำกฎหมายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ก็เป็นปัญหาด้วยคำร้องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับส่วนหนึ่งเป็นคำร้องเรื่องที่หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ปรับปรุงใหม่ โดยอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ไม่มีข้อมูลว่ามีการปรับแก้กฎหมายหรืออาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตั้งใจจะเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อเรียกรับค่าตอบแทน กสม. ในฐานะองค์กร ติดตามตรวจสอบการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐจึงมีส่วนในการคุ้มครองสิทธิ และป้องกันการละเลยการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ได้พอสมควร

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อรัฐบาลกำหนดให้เรื่องสถานะบุคคลเป็นวาระแห่งชาติ และในปี ๒๕๕๘ การออกพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีส่วนผลักดันในการปฏิบัติงานด้านสิทธิเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ลุล่วงไปได้ในระดับที่น่าพอใจขึ้นแม้จะมีส่วนที่ยังต้องดำเนินการต่อไปอีกส่วนหนึ่ง

(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประธานอนุกรรมการด้านสถานะบุคคล

และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทนำ	๑
๑. กระบวนการทำงาน	๑
๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๓
- พระราชบัญญัติสัญชาติ	๔
- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒	๕
- พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒	๖
- กติการะหว่างประเทศ ICCPR	๖
- กติการะหว่างประเทศ ICESCR	๗
- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกประติบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ CERD	๗
- มติคณะรัฐมนตรี	๑๐
๓. ผลการดำเนินงาน	๒๐
๑) เรื่องร้องเรียนของคณะอนุกรรมการ	๒๐
๒) ข้อเสนอแนะหรือมาตรการการแก้ไขปัญหา	๒๓
๓) การจัดเวที การสัมมนา และการลงพื้นที่	๒๙
๔) การจัดทำเอกสารวิชาการ	๓๐
๔. การวิเคราะห์ สรุปผล และข้อเสนอแนะ	๓๑
การวิเคราะห์และสรุปผล	๓๑
ข้อเสนอแนะ	๓๒
เอกสารอ้างอิง	๓๓
ภาคผนวก	๓๔
- คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ	

คณะผู้จัดทำเอกสาร

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายบุญเกิด สมนึก

รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้เขียน

นายวีระวัฒน์ ตันปิชาติ

นายวินัส สีสุข

นายขรรค์ชัย คงเสน่ห์

นายมานะ งามเนตร์

นายโกเมศ สุกงกช

นายสัมพันธ์ อินทร์นิมิตร

นายปรัชญา ศรีจันทร์

บรรณาธิการ

นายขรรค์ชัย คงเสน่ห์

บทนำ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เสนอแนะมาตรการการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม เสนอแนะนโยบายและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ส่งเสริมการศึกษาวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติหน้าที่ของกสม.มีการทำงานหลายรูปแบบ ได้มีการใช้รูปแบบของคณะอนุกรรมการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน คณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคล สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ และแรงงานข้ามชาติเป็น คณะอนุกรรมการชุดหนึ่งที่ได้มีการแต่งตั้งและปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๑ จนถึง ชุดที่ ๒ นี้ (ในชุดที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ ๙ ครั้ง : ภาคผนวก) โดยมีภารกิจส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านสถานะบุคคลเป็นหลัก การทำงานได้ดำเนินการมาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการทำงานเชิงรับที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน และการทำงานเชิงรุก ในการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การทำงานเชิงวิชาการ และการลงพื้นที่

การทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้การทำงานในหลายลักษณะ

๑. คณะอนุกรรมการ เป็นการทำงานในรูปแบบสามประสาน คือ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกันทำการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามประเด็นสิทธิ

๒. การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยประธานกรรมการจะมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลให้ทำหน้าที่ช่วยงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการประสานงาน ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่

๓. การออกแถลงการณ์ เป็นการทำงานทั้งองค์คณะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมและต้องการให้สังคมและหน่วยที่เกี่ยวข้องรับทราบในเวลาอันรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ จึงมีการออกแถลงการณ์เผยแพร่ให้รับทราบโดยทั่วไป

๔. ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอ ข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๑. กระบวนการทำงาน

การทำงานด้านสถานะบุคคลมีหลายลักษณะ แต่ที่มีภาระงานมากได้แก่การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อร้องเรียนซึ่งมีกระบวนการทำงานเริ่มต้นจากการรับเรื่องร้องเรียนที่มีผู้ร้องเข้ามาตามช่องทางต่างๆ ๕ ช่องทาง ได้แก่

๑. ร้องเรียนด้วยตนเอง

๒. โทรศัพท์

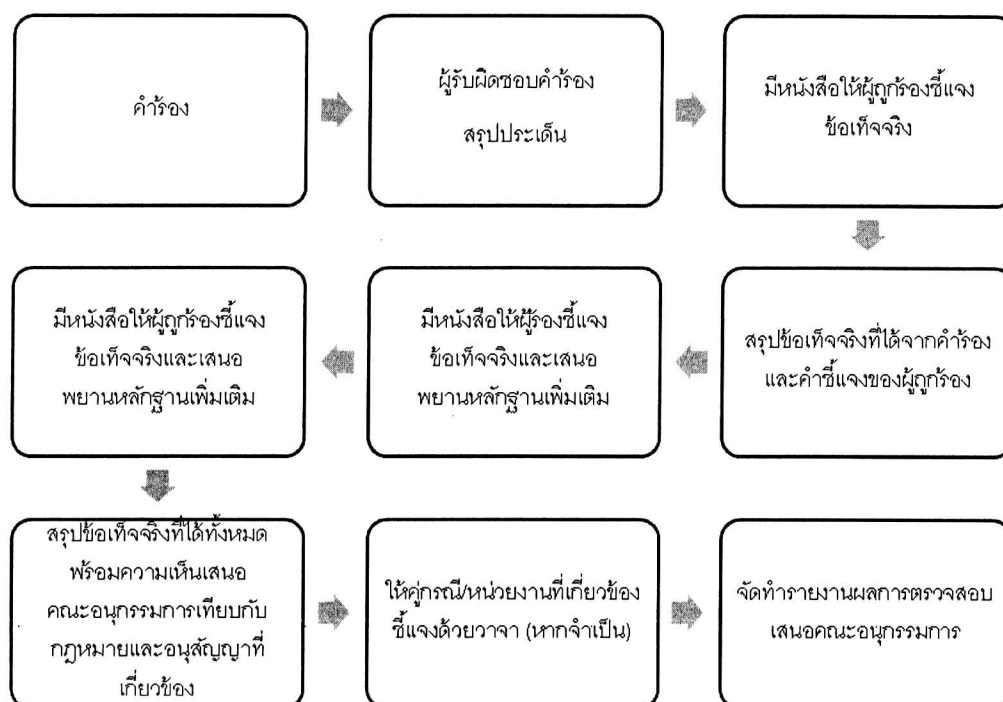
๓. จดหมายไปรษณีย์

๔. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล)

๕. ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (www.nhrc.or.th)

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

ส่วนบางกรณี กสม. อาจจะพิจารณามีมติหยาบยบายมาตรวจสอบได้ การดำเนินการเมื่อมีเรื่องร้องเรียนเข้ามา สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (สำนักงานฯ) จะมีการประสานขอข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น สรุปเรื่องเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เรื่องร้องเรียน แล้วจึงดำเนินการตรวจสอบซึ่งมีวิธีการหลายอย่าง คือ การศึกษาทบทวนข้อกฎหมาย การขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ร้อง การขอข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การขอข้อมูลจากผู้ถูกร้องและการเชิญมาชี้แจง บางกรณีมีการลงพื้นที่ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล การหารือแนวทางการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนคณะกรรมการฯ จะประชุมเพื่อมีมติเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน แล้วจัดทำร่างรายงานเสนอ กสม. เพื่อพิจารณามีมติเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ต่อจากนั้น จึงมีการแจ้งรายงานให้ผู้ร้อง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ หรือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือเยียวยา ต่อไป

ส่วนการทำงานเชิงรุก ได้แก่ การจัดทำเอกสารวิชาการ การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการลงพื้นที่เพื่อการประสานงานทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติที่มีเรื่องร้องเรียนเข้ามาหลายเรื่อง

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติภาษาเพศอายุความพิการสภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนาการศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคบรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้วย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยสัญญาติได้ตราออกบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ และได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาใน พ.ศ. ๒๔๙๖ พ.ศ. ๒๔๙๙ และ พ.ศ. ๒๕๐๓ รวมเป็น ๔ ฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้ นอกจากนี้ยังมีหลักการบางประการที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมรัดกุมยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายนี้และรวมให้เป็นฉบับเดียวกัน

พระราชบัญญัติสัญญาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรให้บุตรของหญิงไทยสามารถมีสัญชาติไทยได้โดยหลักสายโลหิตด้วยตามหลักการเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย และสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทยของบุตรและหลานตลอดทั้งสายของคนต่างด้าวที่เป็นผู้อพยพ ผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้เข้าเมืองเพียงชั่วคราว และผู้ได้รับผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายเสียใหม่ให้เหมาะสมรัดกุม เพราะการยึดหลักการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้ที่โดยมากจะอยู่กินกันโดยไม่จดทะเบียนสมรส จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วยเว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งอาจได้สัญชาติไทยได้ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้รัฐมนตรีจะสั่งให้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทยของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย และได้สัญชาติอื่นด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือบุคคลที่ได้สัญชาติไทยจากการแปลงสัญชาติของบิดามารดา โดยให้บุคคลดังกล่าวต้องแจ้งความจำนงสละสัญชาติไทยในกรณีที่ประสงค์จะถือสัญชาติอื่นต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยจำนวนมากซึ่งมีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด เนื่องจากบิดามีได้สมรสกับมารดาของผู้เกิดหรือมิได้จดทะเบียนรับรองผู้เกิดนั้นเป็นบุตร ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยสัญชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคระหว่างชายหญิงที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรองไว้ และไม่มิกลไกในการกลั่นกรองเสนอแนะหรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาและการใช้อำนาจของรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัญชาติ อีกทั้งอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๑ บทบัญญัติวรรคสองของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๒ บทบัญญัติวรรคสามของมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติพ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๓ บรรดาบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๑ และผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๒ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าว ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถ้าบุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันโดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเป็นผู้มีความประพฤติดี หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทย ให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้เป็นผู้มีสัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอลงรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน

มาตรา ๒๔ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำความตาม มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการใช้อำนาจ ของรัฐมนตรีตามมาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒/๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๔ และการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น หรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

มาตรา ๖ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๗ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใดๆ ก็ได้

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓๘ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักร ในกรณีผู้มีรายการในทะเบียนบ้านพ้นจากการได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการทะเบียนของผู้นั้นโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจัดให้มีทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

รายการและการบันทึกรายการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR))

ข้อ ๒

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพและประกันแก่ปัจเจกบุคคลทั้งปวงภายในดินแดนของตนและภายใต้เขตอำนาจของตนในสิทธิทั้งหลายที่รับรองไว้ในกติกานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกใดๆ อาทิ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นๆ

ข้อ ๑๖ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในทุกแห่งหน

ข้อ ๒๔

ข้อย่อยที่ ๑ เด็กทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นตามสถานะของผู้เยาว์ จากครอบครัวของตน สังคมและรัฐ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน หรือกำเนิด

ข้อย่อยที่ ๒ เด็กทุกคนต้องได้รับการจดทะเบียนทันทีภายหลังการเกิด และต้องมีชื่อ

ข้อย่อยที่ ๓ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับซึ่งสัญชาติ

ข้อ ๒๖ บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอกันตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ในกรณีนี้ กฎหมายจะต้องห้ามการเลือกปฏิบัติใดๆ และต้องประกันการคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นผลจริงจึ่งจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลใด เช่น เชื้อชาติ

ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นๆ

กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights(ICESCR))

ข้อ ๒

ข้อย่อยที่ ๒ รัฐบาลแห่งกติกานี้รับที่จะประกันว่าสิทธิทั้งหลายที่ระบุไว้ในกติกานี้จะใช้ได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด ชาติหรือสังคมดั้งเดิม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่น

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CERD))

ข้อ ๑

ข้อย่อยที่ ๑ ในอนุสัญญานี้ คำว่า “การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ” จะหมายถึง การจำแนก การกีดกัน การจำกัด หรือการเลือก โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสายหรือชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด ซึ่งมีเจตนาหรือมีผลให้เกิดการระงับหรือกีดกันการเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และในด้านอื่น ๆ ของการดำรงชีวิตในสังคม รวมทั้งการระงับหรือกีดกันการใช้สิทธิเหล่านั้นอย่างเสมอภาคของบุคคล

ข้อย่อยที่ ๒ อนุสัญญานี้ จะไม่ใช้กับการจำแนก การกีดกัน การจำกัด หรือการเลือก โดยรัฐภาคีของอนุสัญญานี้ ระหว่างพลเมืองและบุคคลที่มีใช้พลเมือง

ข้อย่อยที่ ๓ จะตีความอนุสัญญานี้ไปในทางที่กระทบต่อข้อบทของกฎหมายภายในของรัฐภาคีใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ สัญชาติ และการให้สัญชาติไม่ได้ หากข้อบทนั้น ๆ มิได้เลือกปฏิบัติต่อชนเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใดโดยเฉพาะ

ข้อย่อยที่ ๔ มาตรการพิเศษที่จัดให้มีขึ้นตามความจำเป็น โดยมีเจตนาเพื่อประกันให้มีความก้าวหน้าอย่างเพียงพอในหมู่ชนบางเชื้อชาติหรือบางเผ่าพันธุ์ หรือบุคคลบางกลุ่มที่ต้องการความคุ้มครอง เพื่อให้กลุ่มหรือบุคคลเหล่านั้นได้มีสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค จะไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องไม่ก่อให้เกิดการอ้างไว้ซึ่งสิทธิที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติต่าง ๆ และจะไม่คงอยู่ต่อไปภายหลังจากที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว

ข้อ ๒

ข้อย่อยที่ ๑ รัฐภาคีประณามการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และจะจัดให้มั่นนโยบายที่จะจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชนทุกเชื้อชาติโดยวิธีการที่เหมาะสมและไม่รีรอ และเพื่อการนี้

(ก) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะไม่กระทำการใด ๆ ที่จะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสถาบัน และจะประกันว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน และสถาบันของรัฐทุกแห่งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น จะปฏิบัติตามพันธกรณีนี้

(ข) รัฐภาคีจะไม่อุปถัมภ์ ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ โดยบุคคล หรือองค์กรใด

(ค) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อทบทวนนโยบายของรัฐบาล ทั้งในกรอบแห่งชาติและระดับท้องถิ่น และแก้ไข เพิกถอนหรือยกเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบใด ๆ ที่มีผลก่อให้เกิด หรือแพร่ขยายการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติไม่ว่าในใดก็ตาม

(ง) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะห้ามและยกเลิกการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติโดยบุคคล กลุ่ม หรือ องค์กร โดยวิธีการอันเหมาะสม ซึ่งรวมทั้งการออกกฎหมายที่ใช้ตามความจำเป็นของสถานการณ์

(จ) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่มุ่งประสานหลายเชื้อชาติ เข้าด้วยกันและการดำเนินการเคลื่อนไหว และการกระทำใด ๆ ในอันที่จะจัดอุปสรรคขวางกั้นทางเชื้อชาติ ตามความเหมาะสม และจะไม่สนับสนุนการกระทำใด ๆ อันมีแนวโน้มที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ การแบ่งแยกทางเชื้อชาติ

ข้อย่อที่ ๒ เมื่อสถานการณ์เหมาะสม และโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่น ๆ รัฐภาคีจะจัดให้มีมาตรการพิเศษและเป็นรูปธรรมเพื่อประกันให้มีการพัฒนาอย่างพอเพียงและให้การคุ้มครองแก่ กลุ่มชนหรือบุคคลบางเชื้อชาติ โดยมีเจตนารมณ์ที่จะประกันให้บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานอย่างสมบูรณ์และอย่างเสมอภาค ทั้งนี้ มาตรการเหล่านี้จะต้องไม่ก่อให้เกิดการแบ่งแยกสิทธิที่ไม่เท่าเทียม กันสำหรับกลุ่มชนต่างเชื้อชาติอย่างต่อเนื่องภายหลังจากที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นแล้ว

ข้อ ๓ รัฐภาคีประณามอย่างยิ่งต่อการแบ่งแยกทางเชื้อชาติและลัทธิแบ่งแยกผิว และจะป้องกัน ห้าม และ จัดการปฏิบัติทั้งมวลในลักษณะนี้ในเขตอาณาของตน

ข้อ ๔ รัฐภาคีประณามการโฆษณาชวนเชื่อทั้งมวลและองค์กรทั้งปวงที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดหรือ ทฤษฎีของความเหนือกว่าของชนชาติหนึ่งชนชาติใดหรือของกลุ่มบุคคลตามสีผิวหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด หรือที่พยายาม ให้เหตุผลรองรับหรือส่งเสริมความเกลียดชังระหว่างเชื้อชาติหรือการเลือกปฏิบัติในรูปแบบใดก็ตาม และตกลงที่จะ จัดให้มีมาตรการในทางบวกในทันทีที่จะจัดการกระตุ้นหรือการกระทำที่เลือกปฏิบัติและเพื่อการนี้จะดำเนินการ ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงหลักการที่ปรากฏอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติและสิทธิต่าง ๆ ที่ได้ ระบุในข้อ ๕ ของอนุสัญญานี้ ซึ่งรวมถึง

(ก) จะประกาศให้การเผยแพร่ความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเหนือกว่าทางเชื้อชาติ หรือความเกลียด ชังอันเกิดจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ การช่วยกระตุ้นให้เกิดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และการกระทำรุนแรง หรือกระตุ้นให้เกิดการกระทำรุนแรงนั้นต่อชนเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใดหรือกลุ่มบุคคลที่มีสีผิวอื่นหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด อื่น ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนทางการเงินต่อกิจกรรมชาตินิยม เป็นการกระทำที่ต้องได้รับโทษ ตามกฎหมาย

(ข) จะประกาศให้องค์กร กิจกรรมจัดตั้ง และกิจกรรมโฆษณาชวนเชื่ออื่น ๆ ทั้งปวงที่ส่งเสริมและกระตุ้น การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติเป็นสิ่งผิดกฎหมายและต้องห้าม และให้การเข้าร่วมในองค์กรหรือกิจกรรมเหล่านั้น เป็นการกระทำที่ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

(ค) จะไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือขององค์กรของรัฐ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมหรือ กระตุ้นให้มีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

ข้อ ๕ เพื่อให้สอดคล้องตามพันธกรณีพื้นฐานที่ได้จัดวางไว้ตามข้อ ๒ ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีจะห้ามและจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ และจะประกันสิทธิของทุกคนให้มีความเสมอภาคกันตามกฎหมายโดยไม่จำแนกตามเชื้อชาติ สีผิว หรือชาติหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้สิทธิดังต่อไปนี้

(ก) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติต่ออย่างเท่าเทียมกันภายใต้ศาลและองค์กรอื่นๆ ทั้งปวง ในกระบวนการยุติธรรม

(ข) สิทธิที่บุคคลจะได้รับสวัสดิภาพและการคุ้มครองโดยรัฐให้รอดพ้นจากความรุนแรงหรือการทำร้ายร่างกาย ไม่ว่าโดยการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยกลุ่มบุคคลหรือสถาบันใดก็ตาม

(ค) สิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิที่จะเข้าร่วมในการเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง โดยอยู่บนพื้นฐานของการใช้สิทธิอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน การเข้าร่วมในรัฐบาล และการเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะในทุกระดับ และความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณะ

(ง) สิทธิพลเมืองอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(๑) สิทธิในการมีเสรีภาพในการโยกย้ายและการพำนักอาศัยภายในเขตแดนของรัฐ

(๒) สิทธิในการเดินทางออกจากประเทศหนึ่งประเทศใด รวมทั้งประเทศของตน และในอันที่จะกลับคืนมาประเทศตน

(๓) สิทธิในการครองสัญชาติ

(๔) สิทธิในการสมรสและการเลือกคู่สมรส

(๕) สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน ทั้งโดยส่วนตัวและโดยร่วมกับบุคคลอื่น

(๖) สิทธิในการรับมรดก

(๗) สิทธิในการมีเสรีภาพทางความนึกคิด ความสำนึก และศาสนา

(๘) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก

(๙) สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบและการรวมกลุ่ม

(ฉ) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(๑) สิทธิในการมีงานทำ ในการเลือกงานอย่างเสรี ในการมีสภาพในการทำงานที่เหมาะสมและน่าพอใจ ในการได้รับการคุ้มครองจากสภาพการตกงาน ในการได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกันกับงานที่ทำในระดับเดียวกัน ในการได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรมและน่าพอใจ

(๒) สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน

(๓) สิทธิในการมีที่อยู่อาศัย

(๔) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข การดูแลทางการแพทย์ การประกันสังคม และการบริการทางสังคม

(๕) สิทธิในการได้รับการศึกษาและการฝึกอบรม

(๖) สิทธิในการเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

(ข) สิทธิในการเข้าถึงสถานที่หรือบริการใด ๆ ที่มีไว้สำหรับสาธารณชน เช่น การเดินทาง ขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงละคร และสวนสาธารณะ

ข้อ ๖ รัฐภาคีจะรับประกันต่อทุกคนในเขตอาณาที่จะได้รับการคุ้มครองและการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพโดยผ่านศาลระดับชาติ และองค์กรของรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อการกระทำใด ๆ อันเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ซึ่งได้ละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลนั้น อันไม่สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ และสิทธิ

ในอันที่จะขอจากศาลนั้น การทดแทนอย่างยุติธรรมและพอเพียงและการชดใช้ความเสียหายอันเป็นผลจากการเลือกปฏิบัตินั้น

ข้อ ๗ รัฐภาคีจะจัดให้มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพและอย่างทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาการสอน การศึกษา วัฒนธรรมและสารสนเทศ โดยมุ่งหมายที่จะต่อสู้กับการมีอคติอันนำไปสู่การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจ ขันติธรรมและมิตรไมตรีระหว่างชาติต่าง ๆ และระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติ และเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ และเพื่อแพร่ขยายเจตนารมณ์ และหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และอนุสัญญา

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎร ให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ (ทั้งฉบับ)

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (ทั้งฉบับ)

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๘ (ทั้งฉบับ)

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๘ (ทั้งฉบับ)

มติคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

เกี่ยวกับบุคคลบนพื้นที่สูง และคนต่างด้าว เรื่องผลการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้สถานภาพบุคคลบนพื้นที่สูง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ผลการศึกษาของคณะกรรมการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้สถานภาพบุคคลบนพื้นที่สูงตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

๑. ให้ชนกลุ่มน้อยที่มีได้เกิดในประเทศไทยที่จัดทำทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูงได้รับสถานะเป็น บุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายเพิ่มขึ้นอีก ๓ กลุ่ม คือ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เนปาลอพยพ และจีนฮ่ออิสระ กลุ่มชาวเขาหรือชนกลุ่มน้อยที่มีได้เกิดในประเทศไทยที่จัดทำทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง(บัตรสีฟ้า) เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะผิดกฎหมายจนถึงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ชาวเขา ๙ เผ่าเท่านั้นที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๘ กำหนดสถานะให้เป็นบุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย (ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) ให้ครอบคลุมถึงชนกลุ่มน้อยกลุ่มอื่นที่อยู่บนพื้นที่สูง และได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วคือ ๑) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ๒) เนปาลอพยพ และ ๓) กลุ่มจีนฮ่ออิสระ

๒. ให้บุตรของบุคคลตามข้อ ๑. ที่เกิดในประเทศไทย ได้รับสัญชาติไทย สำหรับบุตรของบุคคลตามข้อ ๑. ที่เกิดในประเทศไทย แต่เกิดตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ จนมาถึงวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศใช้ คือวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ซึ่งมีได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ ทวิ ให้ สัญชาติไทย

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ ทวิ ดังเช่นที่มีมติ คณะรัฐมนตรีให้กับชนกลุ่มน้อย กลุ่มญวนอพยพ อดีตทหารจีนคณะชาติ จีนฮ่ออพยพ ไทยลื้อ และอดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มาลาયાมาแล้ว โดยใช้หลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทยแก่บุตรคนต่างด้าว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕

๓. จะผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยในลักษณะชั่วคราว เป็นเวลา ๑ ปี สำหรับกลุ่มชาวเขาหรือชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูงที่เข้าในประเทศไทยหลังวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ จนถึงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งมีสถานะตามกฎหมายเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๔

คณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อเสนอของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์ กรณีปัญหาของสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือและเครือข่ายองค์กรประชาชนภาคเหนือ แล้วที่ประชุมมีมติตามความเห็นของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (พลเอก ขวาลิต ยงใจยุทธ) รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานฯ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้ผ่อนผันให้บุคคลบนพื้นที่สูงที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสี ฟ้า) และบุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนสำรวจชุมชนบนพื้นที่สูง (บัตรสีเขียวขอบแดง) อยู่อาศัยในประเทศไทยในลักษณะชั่วคราวเป็นเรื่องที่น่าจะผ่อนผันได้ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวพิสูจน์สถานะของตนเอง ต่อไปอีก ๑ ปี ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการเพื่อพิสูจน์สถานะของคนกลุ่มนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่ผ่านมายังไม่แล้วเสร็จ

๒. เห็นชอบให้บุตรของบุคคลบนพื้นที่สูงที่ได้รับสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งนี้บุคคลดังกล่าวต้องเกิดในประเทศไทย โดยไม่กำหนดห้วงระยะเวลา ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาละเลยการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ซึ่งยังไม่ครบถ้วน ให้สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ยุติหรือระงับการจับกุมบุคคลบนพื้นที่สูงที่ได้รับผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวข้างต้นด้วยความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่ไม่รวมถึง การกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นๆ สำหรับข้อเสนออื่น ๆ ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาชนเผ่าและ ชาติพันธุ์มานั้น มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรับไปหารือในรายละเอียดร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและผลกระทบทางลบต่อประโยชน์ส่วนรวมและความมั่นคง เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในระยะต่อไป

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๕

คณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องการขอมติคณะรัฐมนตรีผ่อนผันการอยู่ชั่วคราวของบุคคลบนพื้นที่สูงและ ชุมชนบนพื้นที่สูง ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ขวาลิต ยงใจยุทธ) ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่มสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือและเครือข่ายองค์กรประชาชนภาคเหนือ กรณีปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์ เสนอแล้วมีมติ ดังนี้

๑. อนุมัติขยายเวลาผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลที่จัดทำทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) และ ผู้จัดทำทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง (บัตรสีเขียวขอบแดง) อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไป มีระยะเวลาอีก ๑ ปี

๒. อนุมัติให้มีการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวให้กับผู้ตกหล่น และนำรายชื่อเสนอ คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาของกลุ่มสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือและเครือข่ายองค์กรประชาชนภาคเหนือ กรณีปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์พิจารณาอนุญาตเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวต่อไป

ทั้งนี้ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ ผ่อนผันให้บุคคลที่จัดทำทะเบียนประวัติ บุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) และผู้จัดทำทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง (บัตรสีเขียวขอบแดง) อาศัยอยู่ใน ประเทศไทยเป็นการชั่วคราวเป็นเวลา ๑ ปี เพื่อดำเนินการพิสูจน์สถานะ แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีบุคคลบน พื้นที่สูงและชุมชน บนพื้นที่สูงที่มีสิทธิขอพิสูจน์สถานะของตนเอง จำนวน ๑๕๖,๗๕๐ คน ซึ่งกระบวนการใน การพิสูจน์ สถานะของกลุ่มบุคคลดังกล่าวต้องผ่านการตรวจสอบจากอำเภอ/กิ่งอำเภอ และส่งให้ คณะอนุกรรมการพิจารณาให้ สัญชาติไทย หรือคณะกรรมการพิจารณาให้สถานะเข้าเมืองโดยชอบด้วย กฎหมายของจังหวัด พิจารณาตรวจสอบ อีกครั้งหนึ่ง จึงจะจัดส่งให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา กระทรวงมหาดไทยต้องจัดส่งรายชื่อ ลายพิมพ์นิ้วมือให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ สำนักงานตำรวจสันติบาล สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติตรวจสอบพฤติกรรมอีกครั้งหนึ่ง จึงจะนำเข้าคณะกรรมการพิจารณาให้ สัญชาติไทยหรือคณะกรรมการให้สถานะเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย พิจารณาและนำเสนอรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุมัติ ซึ่งขั้นตอนการพิจารณาต้องใช้ความละเอียดรอบคอบเป็นพิเศษ จึงทำให้บุคคลที่ ยื่นคำร้องเพื่อขอ กำหนดสถานะยังไม่ได้รับการอนุมัติภายในระยะเวลาที่ผ่อนผัน

ดังนั้น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้อย่างถูกต้อง จึงขออนุมัติให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง และชุมชนบนพื้นที่สูงอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้ชั่วคราวต่อไปมีระยะเวลาอีก ๑ ปี จากการจัดทำทะเบียน ประวัติ บุคคลบนพื้นที่สูง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ จำนวน ๒๔๗,๗๗๕ คน และการจัดทำทะเบียน ประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๐ จำนวน ๑๘๖,๙๒๙ คน ปรากฏว่ากลุ่ม สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือได้เรียกร้องให้มีการทำทะเบียนประวัติและบัตร ประจำตัวให้กับผู้ตกหล่น จึงขออนุมัติให้ มีกาจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวให้กับผู้ตกหล่น โดยให้มีการสำรวจรายชื่อผู้ที่มีความสัมพันธ์ทาง ครอบครัวกับผู้ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว และผู้ตกหล่นกรณีอื่นที่มีเหตุผลเพียงพอ ซึ่งมีคณะทำงานระดับ อำเภอตรวจสอบมาก่อนภายใน ๖๐ วัน ตามห้วงเวลาที่ คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่มสหพันธ์เกษตรกร ภาคเหนือฯ กรณีปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์กำหนด และให้นำรายชื่อดังกล่าวเสนอคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหา กลุ่มสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือและเครือข่ายองค์กร ประชาชนภาคเหนือ กรณีปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์ พิจารณา อนุญาตหรือไม่อนุญาตหรือให้สอบพยาน เพิ่มเติมเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวต่อไป

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๖

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลที่จัดทำทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) และผู้ที่ จัดทำทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง (บัตรสีเขียวขอบแดง) ทั้งหมดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้กับทางราชการ แล้วได้อาศัยอยู่ใน ประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก ๑ ปี และสามารถทำงานได้ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณารายละเอียด เกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการดำเนินการต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถแก้ปัญหา ดังกล่าวได้อย่างครอบคลุมครบถ้วนและเป็นที่ยุติแล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปสำหรับเรื่องนี้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ขวาลิต ยงใจยุทธ) ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่ม สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือและ เครือข่ายองค์กร รายงานว่า

๑. คณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากลุ่มสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ และเครือข่ายองค์กร ประชาชน ภาคเหนือชุดเดิม ได้มีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่มสหพันธ์เกษตรกร ภาคเหนือและเครือข่าย องค์กรประชาชนภาคเหนือกรณีปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์ เพื่อพิจารณาปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับกลุ่มชนเผ่าและ ชาติพันธุ์

๒. คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาปัญหาเร่งด่วน กล่าวคือ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ ผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและกลุ่มชุมชนบนพื้นที่สูง (ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาอาศัยอยู่ใน ๒๐ จังหวัด) จำนวน ๓๗๗,๖๗๗ คน อาศัยอยู่ในประเทศได้เป็นการชั่วคราวมีกำหนด ๑ ปี เพื่อดำเนินการขอสถานะตามกฎหมาย ที่ตนมีสิทธิ โดยในปีที่ผ่านมาได้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ บุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่เป็นชาวเขาดั้งเดิมในประเทศไทย ตรวจสอบแล้วมี จำนวน ๙๐,๗๓๑ คน สามารถขอลงรายการสัญชาติไทยได้ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณา ลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูงฯไปแล้ว ๖๑,๐๔๔ คน อยู่ใน ระหว่างขั้นตอน ตรวจสอบหลักฐาน ๒๘,๖๘๕ คน โดยนายอำเภอเป็นผู้อนุมัติเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน

๒.๒ บุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่หลบหนีเข้าเมืองมาถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ สามารถ ขอสถานะเป็นบุคคลเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้ยื่นคำร้องและอยู่ในระหว่างการพิจารณาของอำเภอ จังหวัด และคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยฯ จำนวน ๓๗,๒๙๖ คน และต้องเสนอให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยอนุมัติ โดยกลุ่มชาวเขาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติแล้ว จำนวน ๒,๔๕๔ คน

๒.๓ บุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่เป็นบุตรของบุคคลตามข้อ ๒.๒ และเกิดในประเทศ ไทย สามารถขอสัญชาติไทยได้ ได้ยื่นคำร้อง และอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของอำเภอ จังหวัด และคณะกรรมการ พิจารณาให้สัญชาติไทยฯ จำนวน ๒๙,๑๑๕ คน

๒.๔ บุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง กลุ่มที่เข้ามาหลังจากวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ จำนวน ๒๒๐,๕๒๗ คน ไม่สามารถยื่นคำร้องขอกำหนดสถานะใดๆ ได้ ถือว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง

๓. เนื่องจากจำนวนบุคคลที่จะกำหนดสถานะให้เป็นบุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย และการให้ สัญชาติไทยมีจำนวนมาก บางอำเภอมีถึง ๓๐,๐๐๐ คน แต่มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพียง ๒ คน มีขั้นตอนการ ตรวจสอบคุณสมบัติเป็นรายบุคคลในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัดและส่วนกลาง โดยเฉพาะการตรวจสอบประวัติ อาชญากรรม ซึ่งต้องมีการพิมพ์ลายนิ้วมือมาตรวจสอบที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บางครั้งกระบวนการพิมพ์ลายนิ้วมือไม่ถูกต้อง ต้องส่งกลับไปพิมพ์มาใหม่ทำให้ใช้เวลามาก อีกทั้งต้อง ตรวจสอบ ประวัติว่า เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติหรือไม่ ทำให้ระยะเวลาที่ คณะรัฐมนตรีกำหนดผ่อนผันไว้ไม่สามารถดำเนินการได้ทัน

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๗

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชน บนพื้นที่ สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังจากวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ ซึ่งได้จัดทำทะเบียน ประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวต่อไปอีก ๑ ปี จนถึงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ และให้ กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดการดำเนินการเกี่ยวกับการให้สถานะตามกฎหมายแก่กลุ่มบุคคลที่ขอลงรายการสัญชาติ ไทย จำนวน ๙๐,๗๓๙ คน ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย จำนวน ๖๖,๔๑๑ คน ให้แล้วเสร็จโดยเร็วสำหรับกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังจากวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ จำนวน ๒๒๐,๕๒๗ คน

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งประสานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อรับไปเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป ทั้งนี้ ในระหว่างผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว หน่วยงานต่างๆ ประสานและให้ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ รวมทั้งให้กำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหารองรับตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๘

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ ผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว ๑ ปีของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง (บุคคลเป้าหมายที่ขอลงรายการสัญชาติไทยขอสัญชาติไทย และขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย) อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปได้อีก ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม-๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการ ต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ (เรื่อง การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผ่อนผันให้อยู่ ชั่วคราว ๑ ปี ของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง ตลอดจนผู้ที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เป็นไปอย่างเป็นระบบ มีความรอบคอบ รัดกุมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้กระทรวงมหาดไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมหารือในเรื่องนี้ร่วมกับรองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์) รองนายกรัฐมนตรี (นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเนวิน ชิดชอบ) เพื่อกำหนดกรอบทิศทางในการดำเนินการเชิงนโยบายให้เป็นที่ยุติชัดเจนก่อน แล้วจึงจัดการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณายุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ (เรื่อง ผลการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘) เห็นชอบและอนุมัติไว้แล้วประกอบด้วยแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๒

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลซึ่งสิ้นสุดเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๒ ต่อไปอีก ๒ ปี โดยให้นับเวลาการขยายการดำเนินงานดังกล่าวตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรายงานว่

๑. ปัจจุบันปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง บางส่วนมีปัญหาในการส่งกลับและตกค้างอยู่ในประเทศไทย นำมาซึ่งปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานภาพตามกฎหมายและสิทธิของบุคคล ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และปัญหาความมั่นคงทางสังคมในระยะยาว โดยสถานการณ์ผู้หลบหนีเข้าเมือง สามารถแยกได้เป็น ๔ กลุ่มใหญ่ ดังนี้

๑.๑ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่ในประเทศไทยมานานจนผสมกลมกลืนนำไปสู่การมีนโยบายและมติคณะรัฐมนตรีรับรองสถานะให้อาศัยอยู่ถาวร ซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในอดีต จำนวน ๑๔ ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ประมาณ ๒ แสนคนเศษ ซึ่งจะได้รับสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและบุตรที่เกิดในประเทศไทยได้รับสัญชาติไทย

๑.๒ กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะบุคคลอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ปัญหาโดยได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ชั่วคราว เป็นกลุ่มที่อพยพเข้ามาภายหลังกลุ่มที่ ๑ ซึ่งไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางและด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรมจึงตกค้างอยู่ในประเทศไทย ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ชั่วคราวเพื่อรอกระบวนการแก้ปัญหาจำนวนประมาณ ๕ แสนคน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ กลุ่มที่มีปัญหาการส่งกลับได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ บัตรสีและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย (สำรวจในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๔๒)

๑.๒.๒ กลุ่มที่มีปัญหาการส่งกลับได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน (สำรวจในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๑)

๑.๓ กลุ่มที่ ๓ กลุ่มที่มีประเด็นปัญหาและผลกระทบด้านความมั่นคง ซึ่งมีนโยบายดูแลเป็นการเฉพาะ จำนวนประมาณ ๑.๕ ล้านคน ประกอบด้วย แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ชาวม้งลาวอพยพที่จังหวัดเพชรบูรณ์ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา และผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ

๑.๔ กลุ่มที่ ๔ กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองทั่วไป หมายถึง กลุ่มที่ลักลอบเข้าเมืองรายใหม่ และกลุ่มที่เข้าเมืองถูกต้องแต่อยู่อาศัยเกินกำหนด

๒. นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองในปัจจุบัน

๒.๑ กลุ่มที่ ๑ และ ๒ ดำเนินการแก้ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งมีหลักการสำคัญคือการสำรวจกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนและการเร่งรัดกำหนดสถานะและสิทธิที่ชัดเจน มุ่งเน้นชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตกค้างอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้ โดยมี สมช. รับผิดชอบอำนวยความสะดวกและประสานงาน

๒.๒ กลุ่มที่ ๓ แยกเป็น ๒ ส่วน คือ

๒.๒.๑ แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ดำเนินการแก้ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์บริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗ และ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ข้อ ๓ และ ๔) ภายใต้คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) โดยมีกระทรวงแรงงานเป็นฝ่ายเลขานุการ รับผิดชอบดำเนินการ เป้าหมายคือการนำเข้าสู่ระบบจ้างงานที่ถูกต้อง

๒.๒.๒ ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ชาวม้งลาวอพยพที่จังหวัดเพชรบูรณ์ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา และชาวเกาหลีเหนือ สมช.เป็นหน่วยรับผิดชอบเสนอมาตรการและแนวทางแก้ปัญหาเป็นการเฉพาะ เป้าหมายคือการส่งกลับหรือไปประเทศที่สามแล้วแต่กรณี

๒.๓ กลุ่มที่ ๔ ดำเนินการปราบปรามจับกุมและส่งกลับภายใต้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มีสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๓. สมช. ได้ร่วมกับส่วนราชการที่รับผิดชอบประชุมประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมทั้งได้รับฟังข้อคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งเดิมกำหนดกรอบดำเนินงานภายใน ๒ ปี (๑๘ มกราคม ๒๕๔๘-๑๗ มกราคม ๒๕๕๐) แต่ต่อมาได้ขยายกรอบแผนปฏิบัติการต่อไปอีก ๒ ปี ถึง ๑๗ มกราคม ๒๕๕๒ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ นั้น ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

๓.๑ การเร่งกำหนดสถานะบุคคลต่อกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่ ๑ เป้าหมาย ๒๐๐,๘๓๖ คน ได้สถานะแล้ว ๑๑๕,๔๐๒ คน ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการพิจารณาคำร้อง และ สมช.อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำหนดสถานะให้เอื้อต่อการแก้ปัญหามากขึ้น

๓.๒ การสำรวจกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่ ๒ ที่มีปัญหาสถานะและสิทธิภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ เพิ่มเติม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๙ เห็นชอบโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรแสดงตน (บัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน) มท. โดยกรมการปกครองได้ดำเนินการสำรวจในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๑ จำนวนรวม ๑๙๕,๒๐๒ คน

๓.๓ การให้สิทธิขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านมากลุ่มเป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น ได้แก่ การจดทะเบียนการเกิดให้แก่บุตรที่เกิดในประเทศไทยซึ่งจะเป็นเอกสารแสดงตนที่สำคัญ ด้านการศึกษา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เห็นชอบให้ขยายโอกาสด้านการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มพร้อมเงินอุดหนุนรายหัว ด้านการทำงานสามารถทำงานได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับด้านสาธารณสุข เป็นไปตามหลักมนุษยธรรม

๓.๔ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการที่สำคัญคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณการพิสูจน์ทราบตัวบุคคล กลุ่มเป้าหมายบางส่วนยังตกสำรวจ บางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่มายื่นคำร้องตามที่กำหนด ในขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐขาดความรู้ความเข้าใจและบางส่วนไม่กล้าตัดสินใจรับรองสถานะ

๔. แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป

๔.๑ ขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลต่อไปอีก ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเพื่อเร่งรัดดำเนินการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการแก้ปัญหาตามยุทธศาสตร์ฯ ที่กำหนด โดยมีกรอบแผนปฏิบัติการประกอบด้วย ๔ กิจกรรม คือ ๑) การสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่ตกสำรวจ ๒) การเร่งรัดกำหนดสถานะบุคคล ๓) การพิจารณาให้สิทธิในด้านต่างๆ ในระหว่างรอกระบวนการแก้ปัญหา ๔) การสกัดกั้นป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่ โดยมีเป้าหมาย ระยะเวลา รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน และเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการคุ้มครองในระหว่างระยะเวลาที่ทำการสำรวจและหลังการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวเสร็จสิ้นแล้ว จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้บุคคลเหล่านี้ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวระหว่างการพิจารณากำหนดสถานะ

๔.๒ ปรับปรุงกลไกบริหารจัดการยุทธศาสตร์ฯ ให้เหมาะสมมากขึ้น โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (นอส.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ (นายกรัฐมนตรีได้ลงนามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ แต่งตั้ง นอส. และมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เป็นประธาน นอส.)

๔.๓ เนื่องจากการแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมืองในกลุ่มที่ ๑-๔ มีลักษณะแยกส่วนขาดประสิทธิภาพที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี (พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน) เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์แก้ปัญหาลูกหนีเข้าเมืองทั้งระบบ โดยมอบ สมช.รับผิดชอบ เพื่อให้มีการรอบและแนวทางการแก้ไขปัญหาย่างชัดเจนสอดคล้องกับผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่าด้วยการให้สัญชาติไทย และการให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่กลุ่มเป้าหมาย

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ทุกอำเภอ ทุกสำนักทะเบียนท้องถิ่นฯ เริ่มรับคำร้องขอสัญชาติไทยฯ ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ตามหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๘.๔/ว ๕๒๘๘ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการให้สัญชาติไทย และการให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่กลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทย ทั้ง ๒ ฉบับ คือ

๑.ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕

๒.ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่บุคคลที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยและอาศัยอยู่มานานตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้สั่งการให้จังหวัดดำเนินการตามประกาศกระทรวงมหาดไทยในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑.เตรียมความพร้อมในการดำเนินการ โดยให้ศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดตามประกาศกระทรวงมหาดไทยทั้ง ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ยื่นคำขอ (๒) สถานที่ยื่นคำขอ (๓) หลักฐานเงื่อนไขและขั้นตอนการปฏิบัติในการยื่นคำร้อง และ (๔) แบบพิมพ์แต่ละประเภทที่ใช้ดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย โดยกรมการปกครองจะได้จัดส่งแบบคำร้อง แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ คู่มือการปฏิบัติงาน และการจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมให้แก่แต่ละจังหวัด

๒.มอบหมายให้เจ้าหน้าที่และที่ทำการปกครองจังหวัด (กลุ่มงานปกครองหรือกลุ่มงานความมั่นคง) เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำแผนปฏิบัติการของจังหวัด/อำเภอ

๓.แจ้งทุกอำเภอทราบและถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.ประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ และสามารถดาวน์โหลดเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ทางเว็บไซต์สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

๕.กำหนดให้รับคำร้องฯ ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

มติคณะรัฐมนตรี ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ว่าด้วยแนวนโยบายฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง

เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีได้ประชุม และมีมติ "ว่าด้วยแนวนโยบายฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง" ซึ่งเป็นที่ยินดีของชาวกะเหรี่ยงในประเทศไทย ทั้งหมด ๑๕ จังหวัด ประชากรประมาณ ๖ แสนคน ซึ่งแสดงถึงรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้บริหารประเทศได้ให้ความสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาชนเผ่าและชาติพันธุ์ ที่สะสมค้างมา ยาวนาน (ในอดีตไม่ได้รับการแก้ไข ถึงแม้มีการเรียกร้องต่อรัฐบาลหลายครั้ง) จึงเป็นสิ่งที่ชาวกะเหรี่ยงมีความ อบอุ่น

ใจมากขึ้นว่ารัฐบาลจะได้ผลักดันให้มติคณะรัฐมนตรีสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐระบุไว้ และแต่ละกระทรวง กรม ต่างๆ ที่ระบุไว้ในมติคณะรัฐมนตรีได้หนุนเสริมให้ชาวกะเหรี่ยงได้รับการฟื้นฟูในด้านต่างๆ เช่น อย่างน้อย ๕ ด้านหลักๆ คือ อัตลักษณ์ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม การจัดการจัดทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิในสัญชาติ การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และการศึกษา ซึ่งในเนื้อหาแต่ละด้าน มีรายละเอียดในการให้แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาโดยได้มอบหมายภารกิจให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมที่เป็นหน่วยบูรณาการร่วมกัน เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการศึกษา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาความมั่นคงแห่งชาติ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) รวมถึงเครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์วัฒนธรรมกะเหรี่ยง ได้เผยแพร่เรียนรู้สู่สาธารณชน การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม การจัดการความขัดแย้ง การทำระบบไร่นาวนวน ที่ดินทำกิน การประกาศพื้นที่อนุรักษ์ทับที่ การตรวจสอบข้อมูลสัญชาติ แก่ผู้ที่ยังไม่ได้รับสถานะบุคคลบนพื้นที่สูง การตั้งศูนย์วัฒนธรรมชุมชน การส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือก ภาษาชนเผ่า การศึกษาเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ และรายละเอียดอื่นๆ มากมาย มติคณะรัฐมนตรียังกำหนดมาตรการต่างๆ ทั้งระยะสั้น คือ ๖ - ๑๒ เดือน และมาตรการระยะยาว ๑ - ๓ ปี ไว้อย่างชัดเจน จึงเป็นเรื่องที่ชาวกะเหรี่ยงและชนเผ่าและชาติพันธุ์อื่นๆ พึงให้ความสำคัญและร่วมกันทำความเข้าใจในมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยแนวนโยบาย พื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เกี่ยวกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ตามที่กระทรวงแรงงาน เสนอ ดังนี้

๑. แนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา หลังวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

ดำเนินการโดยผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่ นายจ้างได้ยื่นบัญชีรายชื่อไว้กับกรมการจัดหางานแล้วตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ (เรื่องการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นกรณีพิเศษเพื่อดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย) ยังไม่ได้รับการรับรองสถานะบุคคลจากประเทศต้นทาง ให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน ๑ ปี และอนุญาตให้ทำงานตามมาตรา ๑๓(๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และในระยะเวลาระหว่างการผ่อนผันให้ประเทศต้นทางเข้ามาดำเนินการพิสูจน์สัญชาติออกเอกสารเพื่อรับรองสถานะบุคคลให้แรงงานต่างด้าวเพื่อปรับเปลี่ยนสถานะเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมาย และขอรับอนุญาตทำงานตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อไป

๒. แนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา (เฉพาะกิจการประมงทะเล)

ดำเนินการโดยให้นายจ้างในกิจการประมงทะเลนำแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างแล้วมาจดทะเบียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่จดทะเบียนแล้วอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน ๑ ปี และอนุญาตให้ทำงานตามมาตรา ๑๓(๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

หนังสือเวียนของกระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครอง

๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๕๘๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขอลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๔ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. หนังสือกรมการปกครอง ลับ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๘๓๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคืนรายการบุคคลของคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวเดินทางออกนอกราชอาณาจักรทั้งในกรณีหลบหนีออกนอกเขตควบคุมและนอกราชอาณาจักร

๕. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๖๑ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์ในการสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร

๖. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบเงื่อนไขและการจดทะเบียนสมรสของคนต่างด้าว

๗. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๘.๔/ว ๕๒๘๘ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ กำหนดแนวทางปฏิบัติในการให้สัญชาติไทย และการให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย แก่กลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓

๘. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๕๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้มีการสำรวจกลุ่มเป้าหมายเพื่อตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันสถานะตามกฎหมายในการขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๙. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๖๘๙ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐) ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑๐. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๔๘ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

๑๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๘๕๓๗ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้กำหนดแนวทางในการเพิ่มชื่อบุคคลสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

๑๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

๑๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

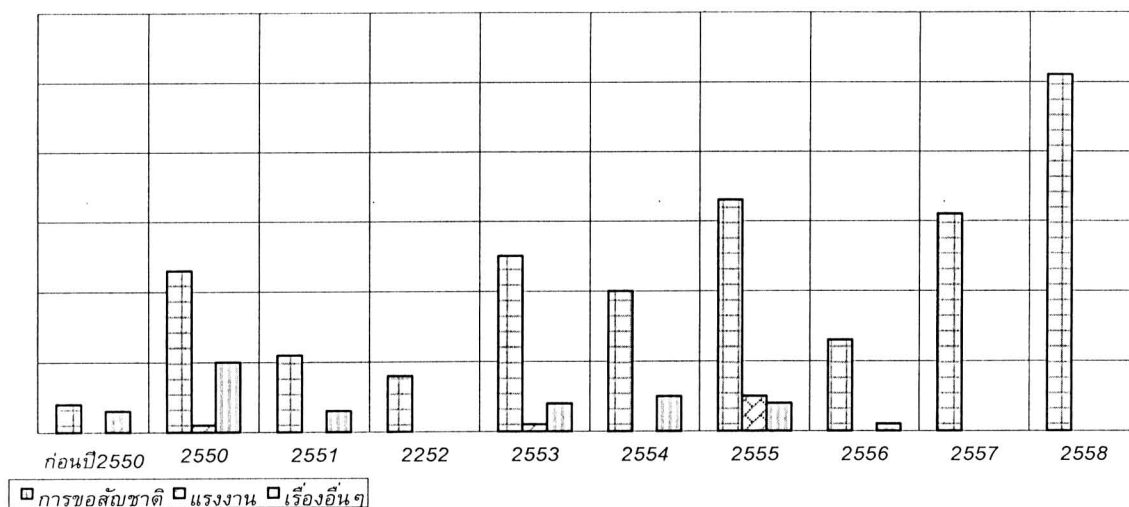
๓. ผลการดำเนินงาน

การทำงานด้านสถานะบุคคล ไทยพลัดถิ่น และแรงงานข้ามชาติ ซึ่งในช่วงต้นของการดำเนินงานจะมุ่งเน้นในเรื่องสถานะบุคคล ต่อมาจึงมีงานอื่นๆเติมเข้ามา ผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่รับผิดชอบ จำนวน ๒๕๖ คำร้อง ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องสัญชาติ ตรวจสอบเสร็จและออกรายงานแล้ว ๑๘๔ รายงาน รายละเอียด ดังนี้

๑) เรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการ แบ่งเป็นประเภทหลักๆได้ ๓ ประเภทโดยมีรายละเอียดดังตารางนี้

ประเภทเรื่องร้องเรียน	คำร้องก่อนปี๒๕๕๐	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	รวม (คำร้อง)
เรื่องการขอสัญชาติ	๔	๒๓	๑๑	๘	๒๕	๒๐	๓๕	๑๓	๓๒	๕๖	๒๒๗
เรื่องแรงงาน	๐	๑	๐	๐	๑	๐	๕	๐	๐	๐	๗
เรื่องอื่นๆ	๓	๑๐	๓	๐	๔	๕	๔	๑	๐	๐	๓๐
รวม	๗	๓๔	๑๔	๘	๓๐	๒๕	๔๔	๑๔	๓๒	๕๖	๒๖๔

เมื่อนำเสนอในรูปกราฟแท่งจะมีลักษณะ ดังนี้

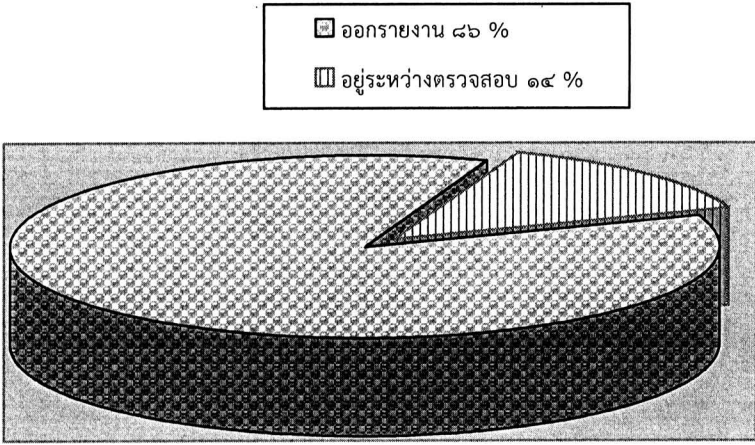

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

สถานะเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

สถานะคำร้อง	รับคำร้องมา จำนวน	ออกรายงาน แล้ว	อยู่ระหว่าง การตรวจสอบ	รวม (คำร้อง)
ก่อนปี ๒๕๕๐	๗	๗	-	๗
๒๕๕๐	๓๔	๓๔	-	๓๔
๒๕๕๑	๑๔	๑๔	-	๑๔
๒๕๕๒	๘	๘	-	๘
๒๕๕๓	๓๐	๒๘	๒	๓๐
๒๕๕๔	๒๕	๒๕	-	๒๕
๒๕๕๕	๔๔	๔๓	๑	๔๔
๒๕๕๖	๑๔	๑๓	๑	๑๔
๒๕๕๗	๓๒	๒๐	๑๒	๓๒
๒๕๕๘	๕๖	๓๓	๒๓	๕๖
รวม	๒๖๔	๒๒๕	๓๙	๒๖๔

แสดงรายละเอียดปรากฏดังแผนภูมิวงกลม

เมื่อพิจารณาจำแนกเฉพาะเรื่องร้องเรียนที่ออกรายงานและแจ้งผู้ร้องแล้ว

เรื่องร้องเรียน	ก่อนปี ๒๕๕๐	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	รวม (คำ ร้อง)
๑) เรื่องการขอสัญชาติ ไทย เช่นการขอสัญชาติ ตามมาตรา ๗ ทวิ, มาตรา๒๓, ตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลางพ.ศ. ๓๕, ๔๒ ,การขอเพิ่มชื่อ ในทะเบียนบ้าน, การขอ สัญชาติไทยตามสามี	๓	๑๗	๑๑	๖	๒๔	๑๙	๓๖	๑๒	๑๙	๓๓	๑๘๐
๒) เรื่องของบุคคลไม่มี สถานะทางทะเบียนเช่น การจัดทำทะเบียน ประวัติ, การแจ้งเกิด การ ขออนุญาตออกนอกพื้นที่ , สิทธิทางการศึกษา, สิทธิทางด้านสาธารณสุข	๑	๕	๑	๒		๕	๑				๑๕
๓)เรื่องการจัดทะเบียน สมรส, การรับบุตรบุญ ธรรม		๑	๑		๑	๑	๑				๕
๔) เรื่องของแรงงานข้าม ชาติ เช่นการขึ้นทะเบียน แรงงาน, การต่อ ใบอนุญาตทำงาน, นโยบายการพิสูจน์ สัญชาติของแรงงาน		๑					๓				๔
๕) เรื่องอื่นๆ	๓	๑๐	๑		๓		๒	๑	๑		๒๑
รวม	๗	๓๔	๑๔	๘	๒๘	๒๕	๔๓	๑๓	๒๐	๓๓	๒๒๕

หมายเหตุ เรื่องอื่นๆ เป็นกรณีที่นอกเหนือจากเรื่องของสถานะบุคคลซึ่งเป็นประเด็นหลักของคณะกรรมการชุดนี้ เช่นเรื่องชาวเลอุรักลาไวย์ถูกทำร้ายร่างกายเนื่องจากการประกอบอาชีพประมง เรื่องการย้ายถิ่นฐานของชาวบ้านในบางพื้นที่ เรื่องขอความช่วยเหลือสิทธิในการประกอบอาชีพของชาวเขาในพื้นที่โครงการหลวง เป็นต้น

๒) ข้อเสนอแนะหรือมาตรการการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานเมื่อตรวจสอบพบประเด็น ปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของครอบครัวหลายพื้นที่ จึงได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอเพื่อการปฏิบัติ หรือมาตรการการแก้ปัญหา ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อการแก้ไข มีตัวอย่างที่จะนำเสนอ ดังนี้

๒.๑ เรื่อง ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ และวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบพบปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหสถานะและสิทธิของคนไร้รัฐไร้สัญชาติหรือบุคคลที่มีปัญหาสถานะไม่ชัดเจนภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยมีกลุ่มเป้าหมายกว่าสามแสนคนที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหะและกำลังได้รับความเดือดร้อน โดยมีประเด็นปัญหาและสาเหตุหลายประการที่ควรดำเนินการแก้ไข อาทิ กลุ่มที่อพยพเข้ามาอยู่เป็นเวลานานแต่ตกสำรวจ (เข้ามาในประเทศไทยก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒) กลุ่มเด็กนักเรียนและบุคคลในสถานศึกษา กลุ่มคนไร้รากเหง้าที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์และกลุ่มคนที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ จึงมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ผู้ออกมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๑/๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยมีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหะสถานะบุคคลตามยุทธศาสตร์ฯ เช่น คณะรัฐมนตรีควรพิจารณาขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ฯ ทั้งหมดโดยไม่ควรกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดสำหรับการกำหนดสถานะบุคคลและสิทธิ และควรทบทวนหลักเกณฑ์การให้สถานะบุคคลแก่บุคคลบางประเภทโดยเฉพาะเด็กนักเรียนที่เกิดในประเทศไทยและไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ตลอดจนคนที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศซึ่งเป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒.๒ เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติกรณีคนไทยพลัดถิ่น ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการด้านสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติกรณีคนไทยพลัดถิ่น โดยมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๑/๒๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยมีข้อเสนอแนะในหลายประเด็น อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่จะต้องทำหน้าที่ในการพิจารณาและให้ความรับรองคนไทยพลัดถิ่นควรแต่งตั้งนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ตัวแทนองค์กร พัฒนาเอกชน และภาคประชาชนตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างครบถ้วน การออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรม บุคคลกลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติได้อย่างเสมอภาคและเมื่อมีการยกร่างกฎกระทรวงดังกล่าวควรเปิดโอกาสให้องค์กรภายนอกและกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นได้พิจารณาความคิดเห็นก่อนที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ควรเตรียมบุคคลกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยอาจให้ชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการจดทะเบียนราษฎรไว้แล้วและคิดว่าตนเป็นคนไทยพลัดถิ่น ให้ไปรายงานตัวที่อำเภอหรือจังหวัดเพื่อลงทะเบียนก่อน เป็นต้น

๒.๓ เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอจากเวทีเสวนาเรื่อง “แนวทางเพื่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕)” พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕

เนื่องจากพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕ คณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง จึงจัดให้มีการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “แนวทางเพื่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕” เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะประเด็นในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าว ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้พิจารณาออกกฎกระทรวง ตามหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๑/๗๔๕ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ โดยเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เช่น การเร่งรัดให้มีการออกกฎกระทรวงและแนวทางการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยเร็วภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๒๐ วัน ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การแจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสัญชาติในทะเบียนราษฎรสำหรับบุคคลที่ไม่ต้องรอการพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ควรแจ้งสำนักทะเบียนต่างๆ ทั่วประเทศให้ถือปฏิบัติโดยด่วน การจัดระเบียบหรือคัดแยกกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ชัดเจนเช่น คนไทยพลัดถิ่นบางคนได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนในกลุ่มอื่นที่มีผู้ใช้ผู้มีเชื้อสายไทย การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ให้ฝ่ายราชการต้องแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์คุณสมบัติของประชาชนผู้ยื่นคำขอ หรือให้ส่วนราชการมีส่วนช่วยเหลือประชาชนในการหาหลักฐานรวมตลอดจนการปฏิบัติของอำเภอและจังหวัดในการรับคำขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นและการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการอยู่ในกรอบของกฎหมายและกฎกระทรวงมิให้มีการเรียกตรวจหลักฐานที่เกินกว่าเหตุจำเป็น

๒.๔ เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ออกตามความใน พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง ได้ศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของคนไทยพลัดถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง เห็นว่ามีประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับประชาชนในการพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อการได้สัญชาติไทย โดยการเกิด และการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกินไปกว่ากฎหมายบัญญัติไว้ และไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงได้มีข้อเสนอแนะไปยังนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าคณะรัฐมนตรี ในหลายประเด็น ได้แก่ ความตามวรรคสองของข้อ ๒ (๒) ของร่างกฎกระทรวงฯ ที่กำหนดว่า “ถ้าผู้ขอ (พิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น) เป็นผู้เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยต้องมิใช่ทะเบียนประวัติที่กรมการปกครองบันทึกไว้ในกลุ่มผู้ที่มีเชื้อสายไทยหรือมีบัตรประจำตัวที่ระบุว่าผู้นั้นมีเชื้อสายไทย” โดยการใช้อ้างอิงความดังกล่าวเท่ากับปิดโอกาสหรือตัดสิทธิในการขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นสำหรับบุคคลหรือชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติในกลุ่มอื่นหรือ ความตามข้อ ๒ (๕) ของร่างกฎกระทรวงฯ ที่กำหนดว่า “ผู้ขอต้องมีหลักฐานแสดงซึ่งน่าเชื่อถือได้ว่าไม่มีสัญชาติของประเทศอื่น” ซึ่งการใช้อ้างอิงความดังกล่าวจะเป็นการเรียกพยานหลักฐานที่ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

ได้กำหนดนิยามของคนไทยพลัดถิ่นต้องไม่ถือสัญชาติของประเทศอื่น ซึ่งความหมายของการถือสัญชาติจะแตกต่างจากการมีสัญชาติตรงที่ว่าได้มีการใช้ประโยชน์จากการมีสัญชาตินั้นด้วย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือตอบถึงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๖๖๒ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาหารือเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แล้วลงมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน และได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรับความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไปพิจารณาว่าจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ทั้งนี้ หากจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่อมิให้ประชาชนเสียสิทธิดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการต่อไปได้

๒.๕ การดำเนินการของ กสม. กรณีคำร้องเรียนเรื่องเจ้าหน้าที่อำเภอทำงานล่าช้า

(๑) คำร้องที่ ๒/๒๕๕๖ เรื่อง สิทธิและสถานะบุคคล กรณีสำนักทะเบียนอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาแบบคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านล่าช้ากว่าที่กฎหมายกำหนด

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า สำนักทะเบียนอำเภอเวียงแหง พิจารณานุมัติให้ผู้ร้องทั้งสองลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านล่าช้ากว่าที่กฎหมายกำหนดผู้ร้อง จึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้พิจารณาตรวจสอบคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง ได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่า นายอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ได้พิจารณานุมัติให้ผู้ร้องทั้งสองลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านฯ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เป็นกรณีที่อำเภอเวียงแหงพิจารณานุมัติให้ผู้ร้องทั้งสองลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้กับผู้ร้องทั้งสองล่าช้ากว่าที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องทั้งสอง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอมาตรการการแก้ไขปัญหาต่อ กรมการปกครอง ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลงานด้านการทะเบียนราษฎร ว่า ควรกำหนดนโยบายหรือกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานด้านทะเบียนและบัตรของสำนักทะเบียนต่างๆ ให้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังเช่นกรณีดังกล่าวนี้ โดยให้กรมการปกครองพิจารณาและดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหา ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้ ทั้งนี้ ตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน (กสม ๒) รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๗๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๔ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมาตรการการแก้ไขปัญหาต่ออธิบดีกรมการปกครอง ในฐานะผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ซึ่งมีอำนาจออกระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดแบบพิมพ์เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ตามหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/๑๑๘๕ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ ต่อมา กรมการปกครอง ได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง ตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๓๐๗๙ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ความว่า กรมการปกครองได้แจ้งข้อเท็จจริงว่า การดำเนินการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่) พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมการปกครองได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติและกรอบระยะเวลาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนภายใน ๑๐๕ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ และได้มีมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ การซ่อมแนวทางการปฏิบัติตาม

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยแก้ไขปัญหาที่ขัดข้องในการดำเนินการตามหนังสือแจ้งเวียนภายหลังที่กฎหมายฉบับนี้ บังคับใช้เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวเดียวกัน การอบรมประชุมสัมมนาเรื่องเกี่ยวกับการลงรายการสัญญาชาติไทย ในทะเบียนบ้านอยู่เป็นประจำและให้คำปรึกษากับเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเร่งรัดดำเนินการตรวจสอบและ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้กับกลุ่มบุคคลดังกล่าวที่ได้รับอนุมัติให้ลงรายการสัญญาชาติไทยในทะเบียนบ้าน โดยเร็วการจัดทำข้อมูลเพื่อให้สำนักทะเบียนและผู้ขอมีสัญญาชาติไทยสามารถตรวจสอบได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้มีคุณสมบัติ ในการลงรายการสัญญาชาติไทยในทะเบียนบ้านโดยตรวจจากระบบอินเทอร์เน็ตบนเว็บไซต์ของกรมการปกครอง ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดทำระบบภาพถ่ายหลักฐานทางทะเบียนที่จำเป็นต่อการลง รายการสัญญาชาติไทย เช่น ทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อย หลักฐานการเกิด ให้สำนักทะเบียนสามารถตรวจสอบได้ ในระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(๒) คำร้องที่ ๓๐/๒๕๕๘ ๓๒/๒๕๕๘ ๓๓/๒๕๕๘ ๓๔/๒๕๕๘ ๓๕/๒๕๕๘ ๓๖/๒๕๕๘ และคำ ร้องที่ ๓๗/๒๕๕๘ เรื่องสิทธิและสถานะบุคคลกรณีขอความช่วยเหลือให้ได้รับสัญชาติไทย

เป็นกรณีที่ผู้ร้อง ที่ ๑ - ๗ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๓๐/๒๕๕๘ ๓๒/๒๕๕๘ ๓๓/๒๕๕๘ ๓๔/๒๕๕๘ ๓๕/๒๕๕๘ ๓๖/๒๕๕๘ และคำร้องที่ ๓๗/๒๕๕๘ ว่า ผู้ร้องและ พวกได้ยื่นคำร้องขอลงรายการสัญญาชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อสำนักทะเบียนอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี โดยได้ยื่นเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่ออำเภอโพธิ์ไทรแล้ว แต่ไม่มีความคืบหน้าใดๆ จึงร้องเรียนเพื่อขอความช่วยเหลือให้ได้รับสัญชาติไทย

คณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามคำร้องการที่อำเภอโพธิ์ไทรพิจารณาคำร้องขอออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑) ลำช้า นั้น เป็นการ ละเลยการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้องจึงเห็นควรให้มีมาตรการการแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิ มนุษยชนต่อนายอำเภอโพธิ์ไทร ดังนี้

๑. กรณีที่มีการยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองการเกิด หน่วยงานต้องดำเนินการพิจารณาให้เป็นไป ตามระเบียบกฎหมายโดยเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนที่อาจจะเกิดแก่ ผู้ยื่นคำร้อง

๒. กรณีที่มีการยื่นคำร้องขอลงรายการสัญญาชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต้องพิจารณาดำเนินการ ตามกฎหมายและไม่สร้างขั้นตอน หรือเรียกพยานหลักฐานที่เกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนด

๓. ในการพิจารณาคำร้องขอหนังสือรับรองการเกิดและคำร้องขอลงรายการสัญญาชาติไทย ควรมีการ เร่งรัดกระบวนการพิจารณาคำร้องให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากมีข้อขัดข้องใดควรแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบเพื่อที่จะได้ ดำเนินการแก้ไขได้ และเมื่อกระบวนการพิจารณาคำร้องเสร็จแล้วควรแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำร้องทราบโดยเร็ว

(๓) คำร้องที่ ๖๙/๒๕๕๘ ๗๐/๒๕๕๘ ๗๑/๒๕๕๘ ๗๒/๒๕๕๘ ๗๓/๒๕๕๘ ๗๔/๒๕๕๘ ๗๕/ ๒๕๕๘ ๑๐๒/๒๕๕๘ ๑๐๓/๒๕๕๘ และคำร้องที่ ๑๐๔/๒๕๕๘ เรื่องสิทธิและสถานะบุคคลกรณีขอความช่วยเหลือในการติดตามการยื่นคำร้องขอลงรายการสัญญาชาติตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับ ที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นกรณีที่ผู้ร้องที่ ๑ - ๑๐ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามคำร้องที่ ๖๙/ ๒๕๕๘ ๗๐/๒๕๕๘ ๗๑/๒๕๕๘ ๗๒/๒๕๕๘ ๗๓/๒๕๕๘ ๗๔/๒๕๕๘ ๗๕/๒๕๕๘ ๑๐๒/๒๕๕๘ ๑๐๓/๒๕๕๘ และ คำร้องที่ ๑๐๔/๒๕๕๘ ว่า ผู้ร้องและพวก ได้ยื่นคำร้องขอลงรายการสัญญาชาติไทย ตามมาตรา ๒๓ แห่ง

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อสำนักทะเบียนอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี แต่ยังไม่ทราบผลการพิจารณา จึงร้องเรียนเพื่อขอให้ติดตามและช่วยเหลือให้ได้รับสัญชาติไทย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ ที่ ๐๐๐๓/๑๐๓๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สม ๐๐๐๓/ป ๒๔๘ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอทราบเท็จจริงเกี่ยวกับการผิดตามคำร้องเรียน

อำเภอโขงเจียม มีหนังสือ ที่ อบ ๑๒๑๘/๑๖๙๘ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ชี้แจงข้อเท็จจริงว่าได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานในการยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติของกลุ่มผู้ร้องเรียนจำนวน ๑๙ รายแล้ว ไม่พบหลักฐานการยื่นคำร้องแต่อย่างใด โดยอำเภอโขงเจียม แจ้งให้กลุ่มผู้ร้องเรียนมายื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติใหม่ต่อจากโครงการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติ ประจำปี ๒๕๕๘

คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า บุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑ และผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๒ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ก่อนวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับและไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถ้าบุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันโดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเป็นผู้มีความประพฤติดี หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทยให้ได้รับสัญชาติไทยตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว เห็นได้ว่า ในการยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติฯ มิได้กำหนดให้ต้องรอโครงการกำหนดสถานะบุคคลให้แก่บุคคลไร้สัญชาติตามที่อำเภอโขงเจียมชี้แจงข้อเท็จจริงแต่อย่างใด โดยบุคคลใดที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาในปัจจุบันได้ ดังนั้น การที่อำเภอโขงเจียมปฏิเสธไม่รับคำร้องขอลงรายการสัญชาติใหม่โดยอ้างว่าให้ดำเนินการต่อจากโครงการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติ ประจำปี ๒๕๕๘ จึงเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง จึงเห็นควรให้มีมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อนายอำเภอโขงเจียม ดังต่อไปนี้

๑. กรณีที่มีการยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและไม่สร้างขั้นตอน หรือเรียกพยานหลักฐานที่เกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนด

๒. ต้องดำเนินการจัดระบบคำร้องให้สามารถตรวจสอบได้เพื่อป้องกันปัญหากรณีที่มีการย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งของปลัดอำเภอฝ่ายทะเบียน

๓. ต้องมีการออกหนังสือรับคำร้องให้กับผู้ที่ยื่นคำร้องเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการติดตามความคืบหน้าการพิจารณาคำร้อง ทั้งนี้ ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๓๐๔๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๔. ควรเร่งรัดกระบวนการพิจารณาคำร้องให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากมีข้อขัดข้องใดควรแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบเพื่อที่จะได้ดำเนินการแก้ไขได้ และเมื่อกระบวนการพิจารณาคำร้องเสร็จแล้วควรแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำร้องทราบโดยเร็ว

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

๒.๖ เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยได้พบปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของคนไร้รัฐไร้สัญชาติหรือบุคคลที่มีปัญหาสถานะไม่ชัดเจนภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยมีกลุ่มเป้าหมายกว่าสามแสนคนที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหากลุ่มเป้าหมายกำลังได้รับความเดือดร้อน อันเนื่องมาจากนโยบายและการปฏิบัติของภาครัฐยังไม่ครอบคลุมและไม่ชัดเจน จึงได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าคณะรัฐมนตรี ผู้ออกมติคณะรัฐมนตรี และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติในฐานะที่มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะคณะรัฐมนตรีในเรื่องนโยบายภายในประเทศอันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติตามหนังสือที่ สม ๐๐๐๓/๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗ ในประเด็นปัญหาดังนี้

๑. ประเด็นเรื่องการสำรวจจัดทำทะเบียนบุคคลที่ไม่มีสถานะตามกฎหมายยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลซึ่งยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายตามที่รัฐมนตรีนโยบายแก้ไขปัญหามาแล้ว ๖ กลุ่ม แต่ได้มีการสำรวจจัดทำทะเบียนเพียง ๔ กลุ่ม โดยปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น มีบุคคลกลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งที่ได้รับการสำรวจภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่ได้รับการจัดทำทะเบียน ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เจ้าหน้าที่มักจะอ้างว่ามติคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดแล้ว เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ไม่สามารถดำเนินการได้ หรือมีกลุ่มเป้าหมายที่ตกสำรวจหรือไม่ได้รับการสำรวจอันเนื่องมาจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไม่ทั่วถึง

๒. ประเด็นเรื่องกำหนดสถานะบุคคล พบว่ามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่อนุมัติหลักเกณฑ์การให้สถานะแก่ชนกลุ่มน้อยและบุคคลที่ไม่มีสถานะที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ ยังไม่ครอบคลุมบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามกฎหมายยุทธศาสตร์ฯ ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนไว้แล้วจำนวนมาก

๓. ตั้งแต่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำให้บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิปรากฏตัวตนขึ้นมาอีกกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ คนที่แจ้งการเกิดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่มีปัญหาเรื่องพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์สถานการณ์เกิดและสัญชาติ ทำให้นายทะเบียนไม่อาจรับแจ้งการเกิดและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน แต่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก ให้ตามมาตรา ๑๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดเลขประจำตัวเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยที่คนกลุ่มนี้จะมีสถานะที่แย่กว่าชนกลุ่มน้อยหรือคนต่างด้าวตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล เนื่องจากไม่มีกฎหมายและนโยบายที่จะแก้ปัญหาสถานะและสิทธิอย่างชัดเจน รัฐจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือเยียวยาอย่างเร่งด่วน

๔. ประเด็นเรื่องสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการอยู่อาศัย การเดินทาง การศึกษา การรักษาพยาบาล การประกอบอาชีพ การมีครอบครัว เป็นต้น โดยพบว่ามีปฏิบัติที่เหลื่อมล้ำ ไม่เท่าเทียมกัน ไม่มีมาตรฐาน

สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือตอบถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๕.๐๑/๔๗๖๒ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ ความว่า สำนักนายกรัฐมนตรีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า สำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่แล้ว

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มีหนังสือตอบถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือ ที่ นร ๐๘๐๘/๙๐๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ความว่า สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้ชี้แจงข้อเท็จจริงพอสรุปได้ ดังนี้

๑. ปัญหาสถานะและสิทธิของกลุ่มบุคคลที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งให้สภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น ส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเคยเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ รวมทั้งที่เสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเพิ่มเติมในภายหลัง

๒. การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่ยังคงมีข้อจำกัดและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องหลายประการ ส่งผลให้หลักเกณฑ์การกำหนดสถานะบุคคลตามยุทธศาสตร์ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้สถานะมี ๔ กลุ่มเป้าหมาย คือ ๑) ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยอยู่ยาวนานและส่งกลับประเทศต้นทางไม่ได้ จำนวน ๑๘ กลุ่ม ๒) เด็กและบุคคลที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาและจบการศึกษาแล้ว ๓) คนไร้รากเหง้า ๔) บุคคลที่ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ส่วนคนกลุ่มอื่นให้มีสถานะเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่จะไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ได้รับการสำรวจในช่วงปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๒ และบุคคลที่ได้รับการสำรวจเพิ่มเติม ในช่วงปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบต่อไป

๓. ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ มีข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลภายใต้ยุทธศาสตร์ไม่เป็นไปตามที่กำหนด ๒ ประการ คือ ประการแรก ข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารยุทธศาสตร์ฯ พ.ศ. ... ถูกส่งคืน เนื่องจากการประกาศพระราชกฤษฎีกาขุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ทำให้สภาความมั่นคงแห่งชาติไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติตามที่กำหนดได้ ประการที่สอง คำสั่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) และคณะอนุกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (อกนร.) รวมทั้งประกาศมาตรการแก้ไขปัญหา ส่งผลให้สภาความมั่นคงแห่งชาติต้องชะลอการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ฯ รวมทั้งการผลักดันให้ร่างระเบียบฯ มีผลบังคับใช้ออกไปก่อน

๓) การจัดเวที การสัมมนา และการลงพื้นที่ การดำเนินงานที่เป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งการให้ความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมความคิดเห็น การตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่โดยใช้วิธีการจัดเวทีให้มีการแสดงความคิดเห็น ชักถาม และทำความเข้าใจ การสัมมนาให้นำเสนอแนวคิดหลักการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ขอนำเสนอตัวอย่างกิจกรรม ดังเช่น

๓.๑ การลงพื้นที่จังหวัดตาก ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ประชุมร่วมกับหน่วยราชการ และองค์กรภาคประชาชน การเข้าเยี่ยมพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่ละ

๓.๒ การสัมมนาเรื่อง การศึกษาของเด็กไร้สัญชาติ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ห้องประชุม ๗๐๙ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ การประชุมเรื่อง สถานการณ์สิทธิมนุษยชน กรณีสิทธิและสถานะบุคคลของชนเผ่าและแรงงานข้ามชาติ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ โรงแรม ไฮเต็ล ท่าแพ เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการหารือการทำงานและข้อกฎหมายรวมถึงความร่วมมือระหว่างกัน

๓.๔ การเสวนาวิชาการ “การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดและป้องกันปัญหาความไร้สัญชาติในประเทศไทย” วันที่ ๑๓-๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ ได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา เพื่อปฏิรูปกฎหมาย นโยบาย และการบังคับใช้กฎหมาย

๓.๕ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ทบทวนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล วันที่ ๑๖-๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นการเสนอสถานการณ์ การเสนอร่างยุทธศาสตร์ การแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ไขปัญหา และเสนอแนวทางการทำงานร่วมกันของหน่วยงานและเครือข่าย

๓.๖ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ๑๐๐ ปีกฎหมายสัญชาติ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะโครงการคุ้มครองสิทธิเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ

๓.๗ การลงพื้นที่อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม จันผารีสอร์ท เป็นการพบปะพูดคุยกับแกนนำชาวบ้าน และประสานงานกับทางอำเภอเวียงแหง

๓.๘ การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง ประเทศไทยจะก้าวไปทางไหนกับการปฏิรูปประกันสังคม กรณีสถานะของแรงงานข้ามชาติ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เป็นการทำงานร่วมกับเครือข่ายในเรื่องสิทธิแรงงานในระบบประกันสังคม และเสนอแนะการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๙ การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบประกันสังคมที่เหมาะสมสำหรับแรงงานข้ามชาติ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘

๓.๑๐ การเสวนาแสวงหาทางออกให้ผู้เฒ่าไร้รัฐไร้สัญชาติ ณ จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ ๒๘-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการกระบวนกรให้กลุ่มผู้เฒ่าที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎรสามารถยื่นคำร้อง ณ ที่ว่าการอำเภอที่อาศัยอยู่จริงตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และเพื่อให้ กลุ่มผู้เฒ่าไร้รัฐไร้สัญชาติ ได้รับการพัฒนาสถานะทางกฎหมาย รวมทั้งได้รับสวัสดิการทางสังคม เช่น พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งยังเป็นการพัฒนาเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

๔) การจัดทำเอกสารวิชาการ การทำงานเชิงรุกด้านสถานะบุคคลที่ป้องกันการละเมิด การล่าช้า การทำงานเชิงวิชาการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางที่คณะกรรมการได้ดำเนินการ

เอกสารวิชาการเล่มที่ ๑ คนไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ การจัดปัญหาความไร้สัญชาติและเสมือนไร้สัญชาติของมนุษย์ที่เกิดบนแผ่นดินไทย

เอกสารเล่มนี้เป็นการทำงานวิชาการที่อาศัยความร่วมมือกับสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อเฝ้าระวังสถานะไร้รัฐ สนับสนุนการจัดพิมพ์โดย สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (UNHCR) เนื้อหาในเอกสารเป็นคู่มือประกอบการปฏิบัติงานด้านสัญชาติ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นคนไทย การนำมาตรา ๒๓ และมาตราอื่นที่

เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติสัญชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๗ และกฎ ระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก

ลักษณะ เป็นเอกสารวิชาการ ขนาด A ๔ หน้า ๑๘๕ หน้า

เอกสารวิชาการเล่มที่ ๒ คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

เอกสารเล่มนี้เป็นการทำงานวิชาการที่อาศัยความร่วมมือกับสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อเฝ้าระวังสภาวะไร้รัฐ (SWIT) สนับสนุนโดยมูลนิธิเอเชียเนื้อหาในเอกสารมีลักษณะเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติ การรับรองสัญชาติ ทั้งในเรื่องกฎหมายและหนังสือสั่งการต่างๆ การทำงานด้านสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานด้านสัญชาติ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ แนวคิดการแก้ไขพระราชบัญญัติสัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ สำหรับคนไทย พลัดถิ่น ความหมายของคนไทยพลัดถิ่น (ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติฯ) ซึ่งแยกตามองค์ประกอบ ได้แก่ (๑) เชื้อสายไทย มีพยานบุคคล (๒) เชื้อสายไทย มีหลักฐานการเกิด (๓) มีได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น (๔) อพยพมาอยู่ในประเทศไทยระยะเวลาหนึ่ง (๕) มีวิถีชีวิตเป็นคนไทย (๖) ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายทะเบียนราษฎร (๗) ลักษณะอื่นๆ ทำนองเดียวกับที่กำหนดในกฎกระทรวง กระบวนการในการยื่นคำร้อง การติดตามคำร้องการรับรองสิทธิในสัญชาติไทย ตัวอย่างคำอุทธรณ์ คำฟ้องในกระบวนการรับรองสิทธิในสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ ระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติสัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ กฎกระทรวง มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ รวมตลอดถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย นำเสนอให้ผู้เข้าใช้เข้าใจสามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติได้

ลักษณะ เป็นเอกสารวิชาการ ขนาด A ๔ หน้า ๒๓๒ หน้า

เอกสารวิชาการที่อยู่ระหว่างจัดพิมพ์ ได้แก่ เรื่องเล่าว่าด้วย “หนังสือรับรองการเกิด” เรื่อง “แนวทางปฏิบัติเมื่อพบบุคคลไร้รัฐ ไม่มีเลข ๑๓ หลัก ไม่มีบัตร” และ เรื่อง “แนวทางกำกัหนดสถานะบุคคล

๔. การวิเคราะห์ สรุปผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์และสรุปผล

สถานการณ์สิทธิมนุษยชนด้านสถานะบุคคลจากเรื่องร้องเรียนที่เข้ามา และสถานการณ์โดยทั่วไป พบว่า ปัญหาเรื่องการกำหนดสถานะบุคคลและการได้รับสัญชาติ ส่วนใหญ่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานล่าช้า ด้วยเหตุที่ไม่ชัดเจนในแนวปฏิบัติ จำนวนเจ้าหน้าที่กับปริมาณงานไม่สมดุลกัน การเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ และการส่งมอบงาน หากมีการทำความเข้าใจชักจูงแนวปฏิบัติ โดยเฉพาะการมีหนังสือสั่งการที่ชัดเจนจากส่วนกลางจะทำให้การทำงานในพื้นที่มีความคล่องตัวมากขึ้น ส่วนคนไทยพลัดถิ่นแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๖ ผลการดำเนินการให้คนไทยพลัดถิ่นได้สัญชาติมีเพียง ๖ ราย ซึ่งจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนคนไทยพลัดถิ่นที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้รอรับการพิจารณา

การดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านสถานะบุคคล ภายใต้กรอบกฎหมายภายในประเทศ คือพระราชบัญญัติสัญชาติ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขถึง ๕ ฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ กฎกระทรวง และหนังสือสั่งการ แต่ในสภาพข้อเท็จจริงการปฏิบัติงานจะขึ้นกับตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ ว่ามีความตั้งใจบริการประชาชนและความเข้าใจในข้อกฎหมายและหนังสือสั่งการหรือไม่ ที่สำคัญคือการขอรหัสประจำตัวประชาชนหรือหมายเลข ๑๓ หลัก ต้องแยกให้ชัดเจนจากการได้สัญชาติไทย บุคคล

รายงานสรุปผลงาน ๖ ปี ของคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลฯ

ที่เกิดมาทุกคนต้องมีรหัสประจำตัว แต่การได้รับสัญชาติไทยต้องมีคุณสมบัติครบตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนผู้ร้องส่วนใหญ่ที่เข้ามามักจะร้องขอให้ได้รับสัญชาติไทยซึ่งรวมไปถึงผู้ประสานงานจากภาคประชาสังคมต่างเข้าใจว่าเมื่อได้รหัสประจำตัวประชาชนแล้วต้องพัฒนาไปสู่การได้สัญชาติไทย ทั้งที่ข้อเท็จจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น

การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการมา ๖ ปี ส่วนใหญ่จะไม่สามารถชี้แจงชัดเจนได้ว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนเมื่อตรวจสอบจะใช้การประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาปรับแก้ให้ลดหรือไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอีก มีการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้ร้อง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การทำงานลักษณะกัลยาณมิตรจะส่งผลให้องค์กรภาคประชาชนในพื้นที่ทำงานสะดวก ไม่เป็นการสร้างความขัดแย้ง การลงพื้นที่ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐจะสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาส

การเสนอมาตรการการแก้ไขที่สำคัญ สองประการคือ ประการแรก ความล่าช้าในการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนทั้งในระดับหัวหน้าในระดับอำเภอ และระดับผู้ปฏิบัติ มีสาเหตุจากจำนวนบุคลากรน้อย มีการเปลี่ยนตัวผู้รับผิดชอบทั้งจากการย้ายและเปลี่ยนหน้าที่ อีกประการคือความไม่ชัดเจนในระเบียบ ข้อสั่งการ หนังสือเวียน หรือมติคณะรัฐมนตรี เป็นผลทำให้ผู้ปฏิบัติไม่กล้าลงมือปฏิบัติ ทั้งสองประการต้องมีการประสานความร่วมมือในระดับนโยบาย ตั้งแต่รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ต้องมีการประชุมหารือร่วมกัน เพื่อให้รับทราบแนวปฏิบัติที่ชัดเจน การจัดสรรอัตรากำลังที่เหมาะสมกับปริมาณงาน และที่สำคัญคือการใส่ใจกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการปฏิบัติงานการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านสถานะบุคคล และแรงงานข้ามชาติ มีข้อเสนอต่อหน่วยต่างๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหน้าที่ตรวจสอบจึงต้องชัดเจนในการปฏิบัติงานคือการตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยกระทำที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่ควรลงไปปฏิบัติงานแทนเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง นายทะเบียน แต่ต้องตรวจสอบ ชี้ประเด็น และส่งเสริมในมิติสิทธิมนุษยชน หากดำเนินการแทนหน่วยปฏิบัติจะเกิดภาวะปริมาณงาน(ซึ่งมีใช้งานในหน้าที่)ล้นเกิดอัตรากาลากร

๒. กรมการปกครอง ควรมีการดำเนินการใน ๒ เรื่อง ประการแรกคือ ต้องมีมาตรการการสร้างขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านทะเบียนและสถานะบุคคลทั้งในรูปแบบหนังสือเวียนสั่งการและการอบรมทำความเข้าใจ ประการที่สองคือ ต้องมีการจัดสรรบุคลากรให้สอดคล้องกับการงานด้านนี้ เนื่องจากในแต่ละอำเภอ แต่ละพื้นที่ปริมาณงานแตกต่างกันความตั้งใจให้บริการ ไม่ฉวยโอกาสแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยการทำให้เกิดความล่าช้ามีผลทำให้ประชาชนเสียสิทธิ จึงต้องมีวิธีการที่ยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนอัตรากำลังให้สอดคล้องกับการงาน

๓. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีมาตรการและนโยบายที่ชัดเจนในสิทธิของบุคคลโดยไม่ต้องผูกติดกับสถานะบุคคล เพราะสิทธิในการรักษาพยาบาล สิทธิในการศึกษา เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ต้องจัดให้กับทุกคน การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของบุคคล สถิติ จะมีส่วนช่วยให้การเสนอขอจัดสรรงบประมาณและบุคลากรมีข้อมูลรองรับและสามารถดำเนินการได้ทันกับสภาพปัญหาในพื้นที่

๔. การประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ กับ ภาคประชาสังคม ที่ทำงานในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในเรื่องสิทธิสถานะบุคคล กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานข้ามชาติ ให้มีการรับฟังเหตุผล ข้อจำกัดต่างๆจากทุกฝ่าย การลดการสร้างเงื่อนไขที่นอกเหนือจากกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการ จะช่วยให้การช่วยเหลือประชาชนสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกประติบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

มติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับ สัญชาติ แรงงาน จำนวน ๑๐ ฉบับ

หนังสือเวียนของกระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครอง ที่เกี่ยวข้องกับ สัญชาติ แรงงาน จำนวน ๑๓ ฉบับ

รายงานการตรวจสอบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ๒๒๕ ฉบับ

เอกสารวิชาการ “คนไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ การขจัดปัญหาความไร้สัญชาติและเสมือนไร้สัญชาติของมนุษย์ที่เกิดบนแผ่นดินไทย”

เอกสารวิชาการ “คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕”

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๗๐ / ๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ

ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่ปรากฏว่า ไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายข้างต้น อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๕ (๙) และมาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	นางสาวจันทรา ธนะวัฒนาวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๔	นายฉัตรชัย บางชวด	อนุกรรมการ
๑.๕	นางสาวดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล	อนุกรรมการ
๑.๖	นางเตือนใจ ฤกษ์ธนาภรณ์	อนุกรรมการ
๑.๗	นายธนู เอกโชติ	อนุกรรมการ
๑.๘	นางนฤมล วิทยะนันท์ อนุโณทัย	อนุกรรมการ
๑.๙	นางสาวบงกช นภาพรมพร	อนุกรรมการ
๑.๑๐	นายวินัส สีสุข	อนุกรรมการ
๑.๑๑	นายวีระวัฒน์ ตันปิชาติ	อนุกรรมการ

๑.๑๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุก

๑.๑๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ช่วยเลขานุการ

๒ อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไข

๒.๒ ปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเรียนรู้ การจัดการความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคีเครือข่ายและสังคมสาธารณะ

๒.๓ โกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงในการประนีประนอมหรือระงับข้อพิพาท และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำข้อตกลง

๒.๔ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๕ ศึกษา ประเมิน วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษาปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๖ ส่งเสริมศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๗ ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กร เอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

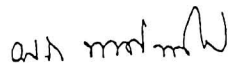
๒.๘ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเป็นครั้งคราว

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๔๗ / ๒๕๕๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิและสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ
ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอ
มาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อ
ดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีปรากฏว่า ไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ
ให้รายงานต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบรรลุผลสำเร็จตาม
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายข้างต้น อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๙) และมาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมติคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ จึงแต่งตั้ง
คณะกรรมการด้านสิทธิและสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง
โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ	ประธานอนุกรรมการ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
๑.๒ นายวีระวัฒน์ ตันปิชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓ นางสาวจันทรา ธนะพัฒน์วงศ์	อนุกรรมการ
๑.๔ นายฉัตรชัย บางชวด	อนุกรรมการ
๑.๕ นางสาวตรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล	อนุกรรมการ
๑.๖ นางเตือนใจ ฤกษ์ขจร ณ อยุธยา ดีเทศน์	อนุกรรมการ
๑.๗ นายธนู เอกโชติ	อนุกรรมการ
๑.๘ นางนฤมล ทิพย์ระนันท์ อรุโณทัย	อนุกรรมการ
๑.๙ นายวินัส สีสุข	อนุกรรมการ
๑.๑๐ นายชาติชาย อมรเลิศวัฒนา	อนุกรรมการ
๑.๑๑ นายวีระ อยู่รัมย์	อนุกรรมการ
๑.๑๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑.๑๓	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๔	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๕	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอ มาตรการการแก้ไข

๒.๒ ปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการความรู้เพื่อสร้าง ความตระหนักรู้ในค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคีเครือข่ายและสังคมสาธารณะ

๒.๓ โกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงในการประนีประนอมหรือระงับข้อพิพาท และ แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำข้อตกลง

๒.๔ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อ รัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๕ ศึกษา ประเมิน วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะ วิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษาปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๖ ส่งเสริมศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๗ ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๘ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเป็นครั้งคราว

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณา ต่อไป

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ที่ ๗ /๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่ปรากฏว่า ไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๙) และมาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านบริหาร ครั้งที่ ๙/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗ ให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๔๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิและสถานะบุคคลของผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง แล้วแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ นายวีระวัฒน์ ตันปชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓ ศาสตราจารย์สุภาภรณ์ จันทวานิช	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๔ รองศาสตราจารย์กฤตยา อาชวนิจกุล	อนุกรรมการ
๑.๕ รองศาสตราจารย์ยงยุทธ แฉล้มวงษ์	อนุกรรมการ
๑.๖ นายสมพงศ์ สระแก้ว	อนุกรรมการ
๑.๗ นายอดิสร เกิดมงคล	อนุกรรมการ
๑.๘ นางสาวจันทรา ธนะวัฒนาวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๙ นายฉัตรชัย บางชวด	อนุกรรมการ
๑.๑๐ นางสาวตรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล	อนุกรรมการ
๑.๑๑ นายธนู เอกโชติ	อนุกรรมการ

๑.๑๒ นางนฤมล หิณฺฐิระนันท์ อรุโณทัย	อนุกรรมการ
๑.๑๓ นายวินัส สีสุข	อนุกรรมการ
๑.๑๔ นายชาติชาย อมรเลิศวัฒนา	อนุกรรมการ
๑.๑๕ นายวีระ อยู่รัมย์	อนุกรรมการ
๑.๑๖ นายวิวัฒน์ ตามี	อนุกรรมการ
๑.๑๗ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๘ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๑ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไข

๒.๒ ปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการความรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคีเครือข่ายและสังคมสาธารณะ

๒.๓ ไกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงในการประนีประนอมหรือระงับข้อพิพาท และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำข้อตกลง

๒.๔ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๕ ศึกษา ประเมิน วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษาปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๖ ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๗ ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๘ ตรวจสอบปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมและคุ้มครองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติในการเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

๒.๑๑ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการ

๒.๑๒ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเป็นครั้งคราว

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ม.ร. พงศาพิชญ์

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ที่ ๗๗/๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ได้รับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคบรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่น่าจะปรากฏว่า ไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๙) และมาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านบริหาร ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ นายวีระวัฒน์ ตันปิชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓ รองศาสตราจารย์กฤตยา อาชวนิจกุล	อนุกรรมการ
๑.๔ นายสมพงศ์ สระแก้ว	อนุกรรมการ
๑.๕ นายอดิสร เกิดมงคล	อนุกรรมการ
๑.๖ นายฉัตรชัย บางขวด	อนุกรรมการ
๑.๗ นางสาวตรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล	อนุกรรมการ
๑.๘ นายธนู เอกโชติ	อนุกรรมการ
๑.๙ นายวินัส สีสู่	อนุกรรมการ
๑.๑๐ นางนฤมล หิณชิระนันท์ อร์โนทัย	อนุกรรมการ
๑.๑๑ นายชาติชาย อมรเลิศวัฒนา	อนุกรรมการ
๑.๑๒ นายวีระ อยู่รัมย์	อนุกรรมการ
๑.๑๓ นายวิวัฒน์ ตาวี	อนุกรรมการ
๑.๑๔ นายศิระศักดิ์ คชสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๑.๑๕ นายชรรค์ชัย คงเสน่ห์	อนุกรรมการ

๑.๑๖	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๗	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๘	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอ มาตรการการแก้ไข

๒.๒ ปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการความรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคีเครือข่ายและสังคมสาธารณะ

๒.๓ โกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงในการประนีประนอมหรือระงับข้อพิพาท และ แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำข้อตกลง

๒.๔ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อ รัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๕ ศึกษา ประเมิน วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะ วิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษาปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๖ ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๗ ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๘ ตรวจสอบปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมและคุ้มครองเพื่อให้เกิดความ เป็นธรรมแก่กลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติในการเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

๒.๑๑ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการ

๒.๑๒ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเป็นครั้งคราว

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

นาง พงศาพิชญ์

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๒๗/๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๙) และมาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านบริหาร ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ จึงให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสถานะบุคคลและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ นายวีระวัฒน์ ตันปิชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓ นายฉัตรชัย บางชวด	อนุกรรมการ
๑.๔ นายธนู เอกโชติ	อนุกรรมการ
๑.๕ นายวินัส สีสุข	อนุกรรมการ
๑.๖ นายชาติชาย อมรเลิศวัฒนา	อนุกรรมการ
๑.๗ นายวีระ อยู่รัมย์	อนุกรรมการ
๑.๘ นายวิวัฒน์ ตามี	อนุกรรมการ
๑.๙ นายศิริศักดิ์ คชสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๑.๑๐ นายพรรคชัย คงเสน่ห์	อนุกรรมการ
๑.๑๑ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๓ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๔ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๕ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไข

๒.๒ ปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการความรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคีเครือข่ายและสังคมสาธารณะ

๒.๓ ไกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงในการประนีประนอมหรือระงับข้อพิพาท และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำข้อตกลง

๒.๔ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๕ ศึกษา ประเมิน วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษาปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๖ ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๗ ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๘ ตรวจสอบปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมและคุ้มครองเพื่อให้ กิดความเป็นธรรมแก่กลุ่มชาติพันธุ์และแรงงานข้ามชาติในการเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

๒.๑๑ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการ

๒.๑๒ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเป็นครั้งคราว

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ดร. ทศพร

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย
อาคารชอฟท์แวร์ปาร์ค ชั้น ๑๕,๑๖ และ ๑๙ เลขที่ ๙๙ หมู่ ๔ ถนนแจ้งวัฒนะ
ตำบลคลองเตย อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทรศัพท์ : ๐๒ ๕๐๒ ๖๐๐๐ ต่อ ๘๘๘๕

โทรสาร : ๐๒ ๕๐๒ ๖๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๔

E-mail : info@lrct.go.th

<http://www.lrct.go.th>

Facebook : สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย